

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Iurie Bejenaru,
Maria Ghervas,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, împotriva sentinței Tribunalului militar al armatei aeriene nr. 5, URSS, din 17 mai 1944, în cauza penală privind condamnată

Panța Liubovi XXXXXX, născută în anul 1920, originară a XXXXXX, XXXXXX, RSSM, fără antecedente penale.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei aeriene nr. 5, URSS, din 17 mai 1944, Panța Liubovi a fost condamnată în baza art. 58-10 alin. (2), 58-2 Cod penal al RSFSR la 8 ani privațiune de libertate, cu decăderea din drepturi pe un termen de 3 ani.

2. Instanța de fond a constatat că în anul 1942, inculpata Panța Liubovi, locuind pe teritoriul temporar ocupat de armata română, a stabilit legături cu autoritățile române. Participând la o întrunire în or. Odessa, în timpul discursului ținut, a laudat cultura și comportamentul românilor, criticând orânduirea sovietică. Totodată, pentru a cuceri simpatia ocupanților români, a scris o scrisoare cu conținut defăimător în privința unui profesor, acesta fiind reținut.

3. Sentința a devenit irevocabilă prin neatacare.

4. La 05 decembrie 2018, Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârii menționate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Panța Liubovi.

Recurentul a invocat că Panța Liubovi a fost condamnată pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată, totodată, fiind încălcat flagrant și dreptul ei la un proces echitabil, cauza fiind examinată în lipsa unui apărător.

5. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul deciziei contestate relevă că condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile condamnatei și probele conținute în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*activitate contrarevoluționară*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanțele judecătorești în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau

circumstanțe care excludeau tragerea lui Panța Liubovi la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârilor contestate, ca fiind afectate de un viciu fundamental, și dispunerea încetării procesului penal pe art. 58-10 alin. (2), 58-2 Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează sentința Tribunalului militar al armatei aeriene nr. 5, URSS, din 17 mai 1944, privind condamnarea lui Panța Liubovi XXXXXX în baza art. 58-10 alin. (2), 58-2 Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Panța Liubovi XXXXXX este reabilitată în fața societății și reintegrată în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas